Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1987

GÖRAN PALMQVIST

Palmqvist, G.: Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1987. [Interesting records of Macrolepidoptera in Sweden during 1987.] – Ent. Tidskr. 109: 59-64. Umeå, Sweden 1988. ISSN 0013-886x.

A list is presented of rare or otherwise interesting Macrolepidoptera found in Sweden in 1987. The moths *Laelia coenosa* (Hübner, 1808) considered as a migrant and *Autographa buraetica* (Staudinger, 1892) confused with *A. pulchrina* (Haworth, 1809) are new to the Swedish fauna. Some difficulties in the identification of *A. buraetica* remain, and some of the specimens examined can not be judged as *A. buraetica* or *A. pulchrina* and perhaps indicate a third species involved. Interesting migrants recorded are *Rhodometra sacraria* (L, 1767), *Orthonama obstipata* (F, 1794), *Agrius convolvuli* (L, 1758), *Acherontia atropos* (L, 1758), *Autographa mandarina* (Freyer, 1846), *Peridroma saucia* (Hübner, 1808) and probably also *Callimorpha dominula* (L, 1758) and *Neustrotia candidula* (D & S, 1775). Notes on the species listed above and several others are presented. The classification follows Catalogus Lepidopterorum Sueciae (1987). New provincial records are listed separately.

G. Palmqvist, Svartbäcksgränsen 651, S-136 59 Haninge, Sweden.

Denna årliga sammanställning över intressanta storfjärilsfynd är den 15:e i ordningen i Entomologisk Tidskrift sedan 1973. Systematik och nomenklatur följer "Catalogus Lepidopterorum Sueciae" (Svensson et al. 1987). Den första delen av årsrapporten tar upp nya arter för landet samt sällsynta eller i övrigt intressanta fynd. Den senare delen är en förteckning över nya landskapsfynd. Ordningsföljden är densamma som i "Catalogus" men auktorsnamnen har utelämnats. Namnkoderna för rapportörerna är enligt ZOO-TAX (Cederholm 1978). För äldre fynd anges årtalet i texten eller förkortat efter namnkoden.

Efter en rekordkall och snörik vinter följde april med torrt omväxlande väder och rekordvarm valborg. Maj blev kylig, regnrik och solfattig. Sommarvädret som följde blev ett av århundradets sämsta med extrem kyla, rekord i regn och solfattigdom. I juli förekom dock ett par kortvariga värmetoppar i början och i den senare hälften av månaden i Sydsverige. Avslutningsvis blev sommaren kylig och regnrik. En mycket mild oktober och ganska normalt novemberväder avslutade säsongen.

Det extremt dåliga vädret under sommaren förde med sig att många arter flög 3–6 veckor senare än normalt. I Tab. 1 ges exempel på detta. Vanliga arter som *Inachis io* (L, 1758) och *Nymphalis antiopa* (L, 1758) har observerats ytterst fåtaligt under hösten. Larverna av *Euphydryas maturna* (L, 1758) var ovanligt små vid tidpunkten för övervintring vilket kan medföra problem för deras överlevnad (Imby 1987). Rapporter av *Araschnia levana* (L, 1758) saknas helt. Däremot har *Apatura iris* (L, 1758) klarat den svåra vintern.

De senaste tillskotten i storfjärilsfaunan är *Laelia coenosa* (Hübner, 1808), tillfällig migrant och *Autographa buraetica* (Staudinger, 1892) tidigare ansedd som en variation till *A. pulchrina* (Haworth, 1809). Totalt är nu 1051 storfjärilsarter noterade från Sverige. Lämpliga väderförhållanden för migration rådde i mitten av juli med ostliga vindar, 23 augusti då en kraftig syd-sydvästlig luftström utbredde sig och i oktober med syd till sydostliga vindar. Intressanta migranter att omnämna är *Rhodometra sacraria* (L, 1767), *Orthonama obstipata* (F, 1794). *Agrius convolvuli* (L, 1758), *Acherontia atropos* (L, 1758), *Autographa mandarina* (Freyer, 1846) och *Peridroma saucia* (Hübner, 1808). Förmodligen kan också *Callimorpha dominula* (L, 1758) och *Neustrotia candidula* (D & S, 1775) räknas till denna grupp.

Tab. 1. Extremt sena fynd av storfjärilar 1987.
Data on extremely late records of Macrolepidoptera in 1987.

Art	Landskap	Lokal	Antal ex	Datum	Rapportör
Anthocaris cardamines (L, 1758)	Öl	Flera lokaler	Flera	t o m 10.7	RYRS
Argynnis paphia (L, 1758)	Öl	Flera lokaler	Flera	t o m sept.	KAHS
Hamearis lucina (L, 1758)	Öl	Flera lokaler	Flera	t o m 10.7	RYRS
Scopula decorata (D & S, 1775)	Öl	Flera lokaler	5	19–28.8	RYRS
Plemyria rubiginata (D & S, 1775)	Sö	Haninge, Svartbäcken	1	21.9	GPAS
Hydriomena impluviata (D & S, 1775)	Sk	Skateholm	Flera	28.7	GPAS, WMAS
Arctornis l–nigrum (Müller, 1764)	Öl	Torslunda	1 nykläckt	20.8	RYRS
Arctia caja (L, 1758)	Sk	Hagestad	1 nykläckt	4.9	WMAS
Meganola albula (D & S, 1775)	Sk	Klagshamn	Flera	18.8	WMAS
Apamea oblonga (Haworth, 1809)	Sk	Klagshamn	Flera	18.8	WMAS
Apamea furva (D & S, 1775)	Öl	Torslunda	1 nykläckt	30.8	RYRS
Photedes morisii (Dale, 1837)	Sk	Klagshamn	1	18.8	WMAS
Orthosia gothica (L, 1758)	Öl	S. Möckelby	1	22.6	RYRS

Ett hjärtligt tack framförs till alla som bidragit med uppgifter till årslistan. Ett speciellt tack till Hans Hellberg för hjälp med fotografierna. Även fortsättningsvis tas rapporter om intressanta fynd tacksamt emot, om möjligt före årets slut. Rapportera alla fynden fullständigt med plats och datum. Alla insända uppgifter arkiveras och är tillgängliga för framtida studier av utbredning och faunaförändringar. Rapportera också eventuella märkbara förändringar i arters frekvens, t ex *Inachis io* (L, 1758), som följd av den gångna sommaren. Rapportörer som anmäler fynd för första gången bör uppge adress och födelseår för att underlätta identifieringen av ZOO-TAX kod.

Intressanta fynd

Hepialus hecta (L, 1758) Go, Fide flera ex 29.6 (GPAS, HHLS).

Nymphalis polychloros (L, 1758) Bl, Göholm 5 ex 19.4–7.5 (BEFS) och Sm, Bäckebo 1 ex 15.6 (RYRS). Under senare tid sällsynt och lokal (jfr Henriksen & Kreutzer 1982). Uppgifter om fynd, utom från Öland där den förekommer i tämligen konstanta populationer, tas tacksamt emot för kartläggning av artens aktuella status.

Nymphalis xanthomelas (D & S, 1775) Vg, Hullsjö, Gärdhem s:n 1 ex 26.8.1959 (Erling Svensson enl. BEFS) och några ex Hornborgasjön 1960 eller 1961 (Lars Åke Svensson enl. BEFS). Det har ej gått att få fram datumuppgifter för sistnämnda fynd.

Sterrhopterix standfussi (Wocke, 1851) Sö, Nyköping, Arnö 3♂♂ ljusfångade 5.6.1984 (SJTS).

Hemistola biliosata (Villers, 1789) Go, Klintberget 2 ex 5.7.1969 (FRKS). Senare ej återfunnen på ön.

Cyclophora porata (L, 1767) Sk, Ö. Hoby 2 ex 6–24.8 (KJCS, RYRS) och 1 ex Hagestad 23.8 (WMAS).

Rhodometra sacraria (L, 1767) Ha, Halmstad, Hagön 1 ex 23.8 (KURS).

Orthonama obstipata (F, 1794) Sk, Ö. Hoby 5 ex 9.10–13.11, Ravlunda 18 ex 10.10–14.11 (KJCS, RYRS), Tryggaröd–Broby 1 ex 24.10 (HTIS), Ha, Påarp 1 ex 22.10 (LNYS) och Up, Rådmansö 5 ex 17–18.10 (KJCS, RYRS). Tidigare endast känd i 7 ex från Sverige.

Eupithecia selinata H–S, 1861, Sk, Sandhammaren 1 ex 2.8.1984 (KJCS). Det första återfyndet av arten i Sverige sedan 1975.

Aplocera praeformata (Hübner, 1826) Up, Rådmansö 1 ex 1.8 (NAFS) och 1 ex 10.8 (KJCS).

Acasis appensata (Eversmann, 1842) To, Masungsbyn 22.6, flög ganska talrikt på natten och skrämdes ut från videbuskar (SVNS).

Lycia pomonaria (Hübner, 1790) Up, Älvkarleö, Norgehygget 3♂♂ på ljus 30.4–1.5 (HHLS, IMBS).

Peribatodes rhomboidaria (D & S, 1775) Öl, Vickleby 1 ex 19.8 (RYRS). Arten nu förmodligen bofast på ön (jfr Palmqvist 1987).

Agrius convolvuli (L, 1758) Bl, Mjällby 1 ex 13.9 (L. Södergren enl. BEFS), Ha, Öringe ca 9 km N Laholm 1 ex 23.8 (P-M. Åhren enl. LNYS) och Up, Rådmansö 1 ex 5.8 (KJCS, RYRS).

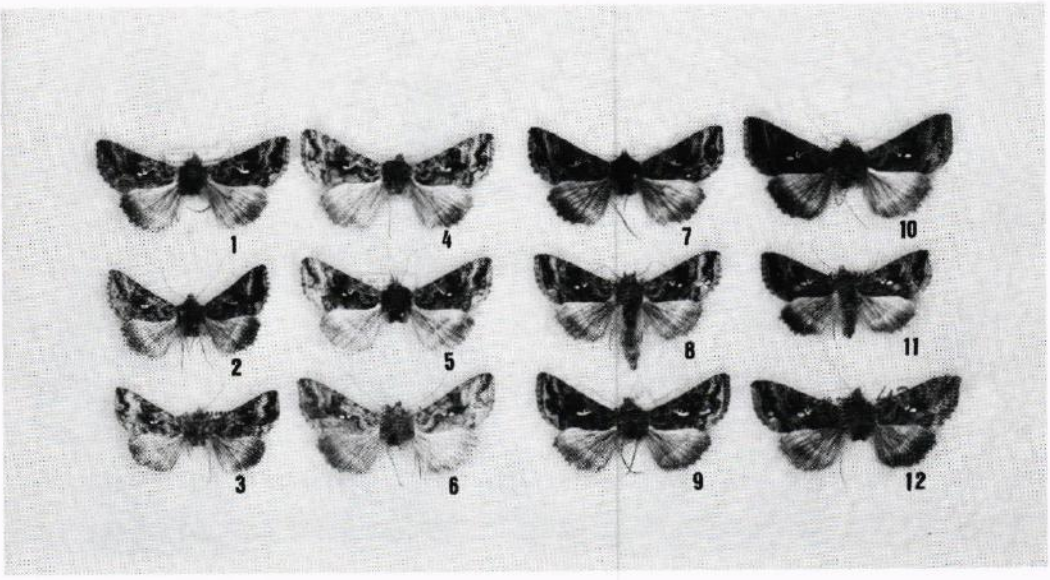

Fig. 1–12. *Autographa*, habitus. – 1–6. *A. buraetica* (Staudinger, 1892). – 1–3. ♂. – 4–6. ♀. – 7–12. *A. pulchrina* (Haworth, 1809). – 7–9. ♂. – 10–12. ♀.

Acherontia atropos (L, 1758) Vg, Göteborg 1 ex 13.10, inlämnat till Naturhistoriska museet i Göteborg av Göran Olinder (enl. RYRS).

Drymonia dodonea (D & S, 1775) Sö, Buskhyttan 1 ex 8.7 (SJTS).

Laelia coenosa (Hübner, 1808) Sk, Ö. Hoby 1 ex 23–24.8 (KJCS, RYRS). Första fyndet av arten i landet. I samband med detta fynd gjordes några fynd i Danmark som belägger en större migration. En artikel som utreder vädersituationen vid fångsttillfället och beskriver arten förbereds (Källander & Ryrholm, in prep.).

Callimorpha dominula (L, 1758) Sm, Vackerslätt 1 ex 23.7 (KAHS), Öl, Gårdby 1 ex 22.7 (KAHS), S. Möckleby 1 ex 23.7 (RYRS) och Sandby 1 ex (L. Aarvik enl. RYRS). Fynd av denna mycket lokalt uppträdande art har sedan länge saknats på Öland. De starka ostvindar som rådde talar för en inflygning.

Neustrotia candidula (D & S, 1775) Sm, Bäckebo 1 ex 21.7 (RYRS) och Öl, Byrum 1 ex 23.7 (Kai Myhr enl. RYRS). Dessa fjärilar kan liksom föregående art följt med de ostvindar som rådde vid ovan nämnda tillfällen.

Autographa buraetica (Staudinger, 1892) ansågs tidigare som en variation till *A. pulchrina* (Haworth, 1809) och har först 1982 blivit betraktad som en god art. Under året anmäldes arten som ny för Finland (Kerppola & Mikkola 1987). Detta gav anledning till att försöka finna *buraetica* i Sverige och presentera arten i en separat artikel i Ent. Tidskr. (Moberg & Palmqvist, in prep.). För att helt säkert kunna identifiera arterna krävs genitalpreparering. För hanarnas del krävs den s k vändpreparatmetoden, dvs att vesican blåses ut. Emellertid kunde vi ganska snart konstatera betydande svårigheter i att avgränsa *buraetica*. I denna sammanställning har därför endast helt säkra *buraetica* anmälts (Tab. 2). Hos *buraetica* är vingarna ej så violettröda som hos *pulchrina* utan mer brungrå och brokiga (Fig. 1–12). Vidare är hos *buraetica* oftast vingfransarna tydligt skäckiga i mörkgrått och vitt med vit kantlinje. Hos *pulchrina* är vingfransarna otydligt skäckiga i mörkbrunt och ljusbrunt och kantlinjen är brunviolett. Silverfläcken i mittfältet är oftast hel hos *buraetica* men delad förekommer också (Fig. 1–6). Ytterligare några karaktärer lämnas av Kerppola & Mikkola (1987) av vilka några är mindre tydliga. Genitalierna hos hanarna visar på skillnader i den utblåsta vesican (jfr Fig. 13–14), som hos *buraetica* är kortare och mer utsvängd i mitten än hos *pulchrina*. Hongenitalierna har hos *buraetica* jämfört med *pulchrina* en kort och bred ductus bursae (jfr Fig. 15–16). I det svenska materialet som f n är genomgånget (ca 60 ex gen. preparerade) förekom-

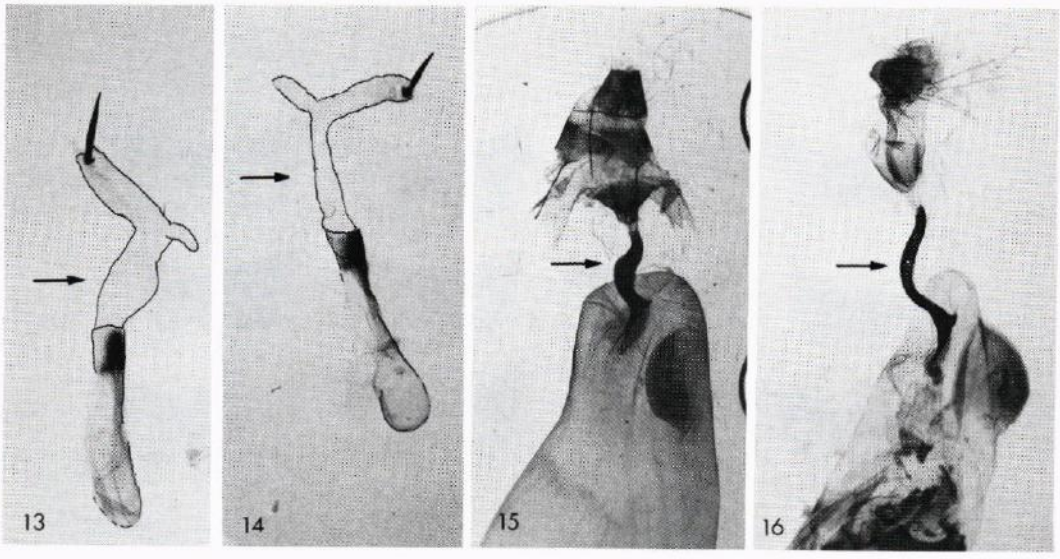

Fig. 13–16. *Autographa*, genitalier. – 13–14. Aedeagus med utblåst vesica. – 13. *A. buraetica* (Staudinger 1892). – 14. *A. pulchrina* (Haworth, 1809). – 15–16. Hongenitalier. – 15. *A. buraetica*. – 16. *A. pulchrina*.

13–14. Aedeagus with vesica everted. – 15–16. Female genitalia.

mer också en typ som i de yttre karaktärerna liknar *buraetica* men där genitalierna hamnar emellan *buraetica* och *pulchrina*. Enligt den nyckel–låsteori hos genitalierna som behandlas av Kerppola & Mikkola (1987) skulle dessa skillnader kunna tala för möjligheten av en tredje art då skillnaderna hos den avvikande typen motsvarar varandra hos könen. För att kunna studera variationen hos genitalerna och arternas utvecklingsstadier planeras uppfödning och kläckning kommande säsong (Moberg & Palmqvist, in prep.). Kläckt material mottas tacksamt. Håll äggsamlingar och larver från olika exemplar åtskilda och tag också hand om honan som lagt äggen. Att döma av de svenska fynden är *buraetica* utbredd över större delen av landet (Tab. 2), varför även säkert bestämda *pulchrina* bör nyrapporteras för att kartlägga de båda arternas utbredning. Typmaterialet av *buraetica* består av 5 syntyper som finns i Berlin. För att få klarhet i namnfrågan har kontakt med prof. Hannemann i Berlin tagits.

Tab. 2. Fynd av *Autographa buraetica* (Staudinger, 1892) i Sverige.

Records of *Autographa buraetica* (Staudinger, 1892) in Sweden.

Lokal (Antal ex)	Datum/Rapportör
Sk: Österslöv (1)	17.6.1954/SVNS
Sm: Förlösa (1)	30.7.1982/PENS
Sö: St. Vika (1)	18.7.1987/GPAS
Sö: Haninge, Svartbäcken (1)	7.8.1987/GPAS
Up: Värmdö, Strömma (1)	10.7.1983/IMBS
Värmdö, Strömma (1)	14.7.1985/IMBS
Up: Gräsö, Kallboda (1)	1.8.1987/FYKS
Up: Rådmansö, Bergholmen (2)	4.8.1987/KJCS
Rådmansö, Bergholmen (1)	3.9.1987/KJCS
Rådmansö, Strömsborg (1)	10.8.1987/KJCS
Gä: Östbergamossen, Ovansjö (2)	28.7.1987/KJCS
Dr: Garpenberg (1)	6.7.1943/SVNS
Vb: Vännäs, Vännäsby (1)	27.7.1952/SVNS
Nb: Nederluleå, Hindersön (1)	10.7.1948/SVNS

Autographa mandarina (Freyer, 1846) Endast rapporterad från två lokaler; Sö, Nyköping, Arnö 1 ex 28.8 (SJTS) och en distinkt migration 20.8 i Up, Rådmansö, där ca 20 ex noterades (KJCS). Har det gångna årets väder eventuellt slagit ut etablerade populationer i Sverige?

Abrostola trigemina (Werneburg, 1864) Up, Måssten 1 ex 1–13.7 (KJCS, RYRS).

Poliobrya umovii (Eversmann, 1846) Gä, Ovansjö 1 ex 24.7 (KJCS).

Apamea zeta (Treitschke, 1825). I Zoologiska institutionens samlingar i Lund fann Nils Ryrholm och Claes Källander två ex av arten; 1♂ etiketterad Hr, Tenndalen juli 1931 och 1♀ Tänndalen 1931, bägge exemplaren tagna av Hjalmar Virgin.

Fyndplats bör vara fjällhedarna på det närbelägna Hamrafjället.

Apamea scolopacina (Esper, 1788) Up, Strömma, Värmdö 1 ex 20.8 (IMBS). Det nordligaste fyndet i landet.

Hydraecia petasitis Doubleday, 1847 Ha, Skottorp 3 ex 18.9 och Laholm flera ex 22.9 (LNYS).

Athetis gluteosa (Treitschke, 1835) Me, Alnön, Granön hundratal ex 14.7. Fjärilarna flög över ett ca 300 m^2 stort område bevuxet med strandärt. Flygningen varade i 1,5 tim och vid midnatt kröp fjärilarna ned i vegetationen (FYKS). Arten tidigare endast känd i ett ex från Medelpad (Palmqvist 1987).

Elaphira venustula (Hübner, 1790) Som nya landskapsnoteringar gäller: GS, Kapellhamn 20.7 (SJNS) och Sö, Nyköping, Arnö 1 ex 13.7.1984 (SJTS), St. Vika 1 ex 5.7 (SÖKS).

Cucullia absinthii (L, 1761) Up, Hässelby gård 1 ex 26.7 (IMBS).

Noctua interjecta (Hübner, 1803) Sk, Ö. Hoby 3 ex 8–24.8 (KJCS, RYRS).

Spaelotis suecica (Aurivillius, 1890) Sk, Hagestad 1 ex 4.9 (WMAS).

Peridroma saucia (Hübner, 1808) Ha, Påarp 1 ex på lockbete 20.10 (LNYS).

Diarsia florida (Schmidt, 1859) Genom feltolkning av den finländska texten i "Suomen Perhoset Yökköset 1" (Mikkola & Jalas 1977) kom *florida* att felaktigt anges som artskild i Finland (Palmqvist 1987). *D. florida* betraktas där fortfarande som ett oklart taxa och har upptagits som *Diarsia rubi* (Vieweg, 1790) i den senaste förteckningen över de finska storfjärilarnas utbredning (Sotavalta 1987).

Xestia sincera (H–S, 1851) Ett par puppskal funna på gran- resp tallstam på 0,5–1,5 m:s höjd i Dr, Boda 6.7. Puppskalen hittades i samband med att en nykläckt fjäril satt vid det ena puppskalet. De var väl dolda och täckta av en spröd gråaktig spånad. Det har tidigare antytts att björk skulle vara väsentlig för arten då den väljer förpuppningsplats (HYDS).

Nya landskapsfynd

18 *Hepialus hecta* Go (GPAS, HHLS) – 176 *Dahlica lichenella* Sm (LTSS 83, PENS) – 178 *D. charlottae* Sk (BÅBS) – 195 *Phalacropterix graslinella* Ha (LNYS) – 197 *Sterrhopterix standfussi* Sö (SJTS 84) – 1098 *Lamellocossus terebra* Gä (SJNS) – 1875 *Zygaena viciae* Ds (BÅLS 85) – 1881 *Erynnis tages* Hr (KJCS) – 1922 *Nymphalis xanthomelas* Vg (Erling Svensson 59, Lars Åke Svensson enl. BEFS) – 1924 *N. antiopa* Hr (IMBS 60) – 2026 *Drepana cultraria* Vg (JOJS 84 enl. LQBS) – 2032 *Habrosyne pyritoides* Ds (BÅLS 86) – 2050 *Hemistola biliosata* Go (FRKS 69) – 2078 *Idaea serpentata* Hr (SVNS 81) – 2081 *I. sylvestraria* Nä (CHAS) – 2106 *Orthonama obstipata* Ha (LNYS), Up (KJCS, RYRS) – 2120 *Epirrhoe tristata* Ås (KJCS) – 2137 *Lampropteryx otregiata* Me (FYKS), Hr (KJCS) – 2154 *Cidaria fulvata* Dr (BRNS, PENS 86) – 2161 *Thera juniperata* Hr (KJCS, RYRS) – 2183 *Rheumaptera cervinalis* Ds (BÅLS 85) – 2189 *Euphyia unangulata* GS (SJNS) – 2194 *Operopthera brumata* Hr (KJCS, RYRS) – 2195 *O. fagata* Hr (KJCS, RYRS) – 2201 *Perizoma bifaciata* Nä (CHAS) – 2236 *Eupithecia absinthiata* Hr (KJCS) – 2241 *E. vulgata* Hr (KJCS) – 2254 *E. gelidata* Nä (CHAS 85) – *E. conterminata* Ly (KJCS) – 2273 *Carsia sororiata* Bl (PEBS) – 2293 *Acasis appensata* To (SVNS) – 2318 *Epione paralellaria* Hr (KJCS, RYRS) – 2328 *Selenia tetralunaria* Ds (BÅLS 85) – 2334 *Colotois pennaria* Hs (TRSS 86) – 2335 *Angerona prunaria* GS (SJNS) – 2338 *Lycia hirtaria* Hr (KJCS, RYRS) – 2339 *L. pomonaria* Up (HHLS, IMBS) – 2342 *Biston strataria* Ds (BÅLS) – 2347 *Erannis defoliaria* Hs (TRSS 84) – 2353 *Alcis repandata* GS (SJNS) – 2382 *Siona lineata* Ds (BÅLS 85) – 2386 *Poecilocampa populi* Hr (KJCS, RYRS) – 2394 *Macrothylacia rubi* Hr (KJCS), Ly (M. Löfroth enl FOUS) – 2398 *Phyllodesma ilicifolia* Hr (KJCS, RYRS) – 2433 *Peridea anceps* Ds (BÅLS) – 2435 *Notodonta torva* Hr (KJCS) – 2438 *Drymonia dodonea* Sö (SJTS) – 2449 *Odontosia carmelita* Hr (KJCS) – 2450 *O. sieversi* Ds (BÅLS 86), Hr (KJCS, RYRS) – 2458 *Laelia coenosa* Sk (KJCS, RYRS) – 2511 *Callimorpha dominula* Sm (KAHS) – 2527 *Trisateles emortualis* GS (SJNS) – 2537 *Hypena rostralis* Nä (CHAS) – 2600 a *Autographa buraetica* Sk (SVNS 54), Sm (PENS 82), Sö (GPAS), Up (FYKS, IMBS 83, KJCS), Gä (KJCS), Dr (SVNS 43), Vb (SVNS 52), Nb (SVNS 48) – 2628 *Acronicta menyanthidis* Öl (BÅBS) – 2639 *Poliobrya umovii* Gä (KJCS) – 2651 *Euplexia lucipara* GS (SJNS) – 2665 *Cosmia pyralina* Bl (BEFS 83, PEBS) – 2677 *Apamea zeta* Hr (VGNS 31) – 2678 *A. maillardi* Gä (KJCS) – 2686 *A. scolopacina* Up (IMBS) – 2697 *Photedes minima* GS (SJNS) – 2715 *Hydraecia petasitis* Ha (LNYS) – 2751 *Elaphira venustula* GS (SJNS), Sö (SJTS 84, SÖKS) – 2760 *Cucullia umbratica* GS (SJNS) – 2764 *C. gnaphalii* GS (SJNS) – 2784 *Lithophane furcifera* Hr (KJCS, RYRS) – 2841 *Polia bombycina* Hr (KJCS) – 2851 *Lacanobia contigua* Hr (KJCS) – 2886 *Mythimna conigera* Hr (KJCS) – 2907 *Euxoa cursoria* Vb (HHLS, IMBS) – 2931 *Noctua pronuba* Hr (KJCS, RYRS) – 2941 *Spaelotis suecica* Sk (WMAS) – 2950 *Peridroma saucia* Ha (LNYS) – 2981 *Anaplectoides prasina* Nb (HHLS, IMBS).

Rapportörer

BEFS = Christer Bergendorff, BRNS = Roland Bergman, BÅBS = Bengt-Åke Bengtsson, BÅLS = Kjell Båld, CHAS = Hans Carlsson, FOUS = Marcus Forslund, FRKS = Göran Frisk, FYKS = Ingemar Frycklund, GPAS = Göran Palmqvist, HHLS = Hans Hellberg, HTIS = Bertil Hallmer, HYDS = Nils Hyden, IMBS = Lars Imby, JOJS = Jan Jonasson, KAHS = Hans Karlsson, KJCS = Claes Källander, KURS = Lars Kullmar, LNYS = Ronny Lindman, LQBS = Bengt Lindqvist, LTSS = Mats Lindeborg, NAFS = Alf Nils-

son, PEBS = Bert Pettersson, PENS = Carl-Åke Pettersson, RYRS = Nils Ryrholm, SJNS = Göran Sjöberg, SJTS = Jan Sjöstedt, SJTS = Jan Sjöstedt, SVNS = Ingvar Svensson, SÖKS = Per Sjökvist, TRSS = Kjell Trosell, VGNS = Hjalmar Virgin, WMAS = Magnus Wedelin.

Litteratur

Cederholm, L. 1978. Namnkoder – ett förslag till enhetliga personangivelser inom biologin. – Ent. Tidskr. 99: 135–141.

Henriksen, H. J. & Kreutzer, I. 1982. Skandinaviens dagsommerfugle i naturen. Odense (Skandinavisk bogforlag).

Imby, L. 1987. Boknätfjärilen – svensk dagfjäril i kris? – Fauna och flora 5/6: 197–199.

Kerppola, S. & Mikkola, K. 1987. Autographa buraetica (Staudinger), a plusiine moth new to Finland and Europe (Lepidoptera, Noctuidae). – Notulae Entomol. 67: 119–123.

Mikkola, K. & Jalas, I. 1977. Suomen Perhoset Yökköset 1. Suomen Perhostutkijain Seura/Otava.

Palmqvist, G. 1987. Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1986. – Ent. Tidskr. 108: 135–139.

Sotavalta, O. 1987. Provincial distribution of Finnish Macrolepidoptera. – Notulae Entomol. 67: 187–205.

Svensson, I., Gustafsson, B., Imby, L., Elmquist, H., Hellberg, H. & Palmqvist, G. 1987. Catalogus Lepidopterorum Sueciae. Stockholm.

Skjutfältets skalbaggar

Andersson, L. & Appelqvist, T. 1987. *Naturen inom Skillingaryds skjutfält, Vaggeryds kommun. En dokumentation av biologiska förhållanden.* Rapport från Länsstyrelsen i Jönköpings län, naturvårdsenheten. 156 s. Pris ej angivet.

Med glädje kan noteras att insekter allt oftare figurerar i naturvårdsinventeringar. Speciellt är det skalbaggarna, och då särskilt de vedlevande, som börjar få en plats i de skyddsvärdas utvalda skara. Att dessa kryp är väl värda denna nyrönta uppmärksamhet bevisas i en färsk rapport om Skillingaryds skjutfält i mörkaste Småland. Det är Leif Andersson och Thomas Appelqvist från Göteborg som tillsammans gjort en bred undersökning av detta områdes naturvärden, bland vilka skalbaggsfaunan utgör en viktig och integrerad del. Skjutfältet är särskilt intressant genom sin stora ljunghed och brandskadade skog.

Skalbaggarna har insamlats med flera olika metoder, bl a bilhåv och fönsterfällor. Resultatet redovisas genom att en översikt av typarter för olika miljöer följs av kommentarer till intressantare arter, och som bilaga finns en fullständig artlista. Många faunistiskt intressanta fynd redovisas, såväl av sydligare torrmarksdjur som av mer nordliga barrskogsdjur.

Områdets karaktär medför en del paradoxala problem för naturvården, vilket får illustreras av följande citat: "De skador som artilleribeskjutningen orsakat ger också skogen ställvis urskogskaraktär". Det är sannerligen ingen lätt uppgift att utforma skötselråd för ett reservat där naturvärdena upprätthålls av en så destruktiv verksamhet som kanoneld. Liknande problem är förknippade med grustäkter o dyl. Viktigt är dock att de brandberoende arterna ges möjlighet att överleva. Detta speciellt då skjutfältet har en lång brandkontinuitet och bevisligen redan hyser många sådana arter.

Det är lite tråkigt om inventeringar som denna endast skall redovisas som stencilerade rapporter från olika myndigheter. De intressantaste resultaten kan mycket väl lyftas ut och lämpligen publiceras i renodlad form i Entomologisk Tidskrift för en bättre spridning bland entomologerna.

Insekternas ökade betydelse i naturvårdssammanhang aktualiserar även en del problem. Ett påtagligt sådant är utvärderingen av den funna artsammansättningen utifrån ofta knapphändiga kunskaper om arternas faunistik och biologi. Det är här viktigt att resurser ges för att fördjupa den kunskapen vilket förutsätter ett förbättrat forskningsklimat där faunistik och taxonomi inte längre betraktas som fula ord. Behovet av bra handböcker och översikter är stort. I en fortsatt avsaknad av aktuell och välgrundad övergripande litteratur riskerar vi att dränkas i lösryckta artlistor och fynduppgifter. Och ändå hör skalbaggarna till de bäst kända grupperna.

Anders Nilsson